

2. Державна служба статистики України. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Корпоративное управление в России, Казахстане и Украине. Март 2009 г. [Электронный ресурс] // Fitch Ratings: [сайт]. – Режим доступу: http://www.fitchratings.ru/media/specialreports/issuers/Corporate_Governance_090309_RUS.pdf
4. Корпоративное управление: тенденции в условиях кризиса. [Электронный ресурс] // Ernst and Young: [сайт]. – Режим доступу: <http://www.ey.com/RU/ru/Newsroom/PR-activities/Articles/Article-2009-06-11>
5. Влияние корпоративного управления на стоимость компании при проведении IPO, 20 марта 2012 г. Презентация. [Электронный ресурс] // Ernst and Young: [сайт]. – Режим доступу: http://www.slideshare.net/RTS_Exchange/ey-ipo-presentation-micex20032012
6. Разработка Кодексов наилучшей практики корпоративного управления. Глобальный форум по корпоративному управлению. [Электронный ресурс] // Международный банк реконструкции и развития: [сайт]. – Режим доступу: http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/9c83840048a7e5f7a447e76060ad5911/20397_Toolkit%2B2_Vol.1.pdf?MOD=AJPERES&CACHEID=9c83840048a7e5f7a447e76060ad5911
7. Річний звіт НКЦПФР за 2012 р "Інновації для розвитку" [Електронний ресурс] // Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку: [сайт]. – Режим доступу: http://www.nssmc.gov.ua/user_files/content/58/1370875350.pdf
8. Клейнер Г.Б. Кризис корпоративного управления и мировой финансовый кризис в свете системной парадигмы // X Международная конференция по проблемам развития. – М.: ГУ ВШЭ, 2010

9. Заворотченко И.А., Тихонов Д.М. Кризис и отечественная практика корпоративного управления: что нового? // Акционерное общество: вопросы корпоративного управления. – №9(64), 2009. – с.40-45
10. Управление компанией в условиях кризиса. Пособие для членов советов директоров. [Электронный ресурс] // Международная финансовая корпорация: [сайт]. – Режим доступу: http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/040efa80485831db89a1e9fc046daa89/IFCBoardCrisis_Posobie%2Bdla%2Bkrizisnih%2Bsituacii_RUS.indd_E.pdf?MOD=AJPERES
11. Манойленко О.В. Механізми антикризового управління в корпоративному секторі економіки: Монографія. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 352 с.
12. Терещенко О.О. Антикризове фінансове управління на підприємстві. – Монографія. – К.: КНЕУ, 2008. – 272 с.
13. Мостенська Т.Л. Антикризове управління на етапі ранньої діагностики кризи // Вісник Запорізького національного університету, №4(8), 2010, с.267-272
14. Система корпоративного управління в Україні: стан та перспективи розвитку: монографія / Д.О.Баюра. – К.: Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2009. – 228 с.
15. Євтушевський В.А., Ковальська К.В., Бутенко Н.В. Стратегія корпоративного управління – К.: Знання, 2007. – 287 с.
16. Лігоненко Л.О. Антикризове управління підприємством: теоретико-методологічні засади та практичний інструментарій [Текст] : монографія. – Київ : КНТЕУ, 2004. – 580 с.

Надійшла до редакції 25.09.13

Е. Жорова, асп.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ОЦЕНКА СОСТОЯНИЯ АНТИКРИЗИСНОГО КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ НА ОТЕЧЕСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЯХ ОТРАСЛИ МАШИНОСТРОЕНИЯ

Исследовано состояние антикризисного корпоративного управления на машиностроительных предприятиях. Выделены общие признаки и причины кризисного состояния отечественных машиностроительных предприятий. Раскрыто понятие кризиса корпоративного управления. Обоснованы основные признаки эффективности антикризисного корпоративного управления.

Ключевые слова: антикризисное корпоративное управление, корпоративное управление, антикризисное управление.

Y. Zhorova, postgraduate student
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

ESTIMATION OF CRISIS CORPORATE GOVERNANCE ON DOMESTIC ENGINEERING ENTERPRISES

The state of crisis of corporate governance in is studied along with the common signs and causes of crisis on domestic engineering enterprises. The paper elucidates the concept of crisis of corporate governance. The main features of the effectiveness of crisis corporate governance are highlighted.

Keywords: crisis corporate governance, corporate governance, crisis management.

УДК 332.01
JEL Q120

О. Піменова, асист.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКА КООПЕРАЦІЯ ЯК ЧИННИК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ЕКОНОМІКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Досліджено сільськогосподарську кооперацію як чинник забезпечення конкурентоспроможності в аграрному секторі економіки України за умов глобалізації. Проаналізовано досвід розвинених країн розвитку сільськогосподарської обслуговуючої кооперації. Обґрунтовано важливість розвитку сільськогосподарських кооперативів в Україні.

Ключові слова: аграрний сектор, соціо-екологоекономічні форми господарювання, сільськогосподарська кооперація, конкурентоспроможність, фермерство.

Вступ. Розвиток аграрного сектору національної економіки характеризується певними особливостями, серед яких вплив глобалізаційних процесів на сільське господарство. В умовах ринкової економіки для України важливого значення набуває не тільки приєднання до світових інтеграційних процесів, а й вибір конкурентоспроможної соціо-еколого-економічної форми господарювання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми конкурентного розвитку господарювання в умовах глобалізації висвітлені у працях таких учених як: В.Д. Базилевич, К.С. Базилевич, М.А. Булат, В. М. Геєць, Н.І. Гражевська, А. Ковальський, Ю.М. Лопатинський, Л.В. Молдаван, Н.А. Новічкова, П.Т. Саблук, С.О. Савицька, та інших.

Разом з тим, незважаючи на чисельність та ґрунтовність наукових розробок недостатньо висвітленими залишаються в першу чергу аспекти, пов'язані з дослідженням соціо-еколого-економічних форм господарювання в сільському господарстві, зокрема сільськогосподарської кооперації, як чинника забезпечення конкурентоспроможності аграрного сектора економіки в умовах глобалізації.

Мета роботи – дослідити конкурентну соціо-еколого-економічну форму господарювання для аграрного сектору економіки України в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу дослідження. Конкурентоспроможність сільськогосподарської галузі залежить від багатьох чинників, серед яких – вплив глобалізаційних процесів на розвиток аграрного сектору України.

© Піменова О., 2013

Термін "глобалізація" походить від французького "global" тобто планетарний, всеосяжний та означає всеохоплюючий процес трансформації світового співтовариства у відкриту цілісну систему інформаційно-технологічних, фінансово-економічних, суспільно-політичних, соціально-культурних взаємозв'язків та взаємозалежностей [1, с. 126].

На думку Н. І. Гражевської, "глобалізація є закономірним наслідком взаємовпливу та взаємопереплетення множинності локальних трансформацій різноманітних соціально-економічних систем, планетарна самоорганізація яких породжує нову якість світо господарського розвитку". [2, с. 133].

Основним завданням глобалізація сільського господарства є вирішення найголовнішої глобальної проблеми – забезпечення продовольством населення землі. На думку російської вченої Н. А. Новікової, глобалізація сільського господарства пов'язана з формуванням всеохоплюючого реального сектору, який забезпечує його обслуговування та передбачає кооперацію сільськогосподарських виробників та споживачів [3, с. 36].

Сільськогосподарська кооперація як особлива форма господарювання в сільському господарстві є чинником конкурентоспроможності малих та середніх господарств, основних виробників сільськогосподарської продукції [4, с. 81]. Конкурентний ефект кооперації полягає в реалізації членами кооперативу економічних переваг від членства в ньому, дозволяючи при цьому уникати посередницьких послуг, спільно використовувати об'єкти соціальної та виробничої інфраструктури і за рахунок цього знижувати собівартість продукції. Водночас сільськогосподар-

ська кооперація є не тільки економічно вигідною, а й соціально-екологічною формою господарювання, оскільки з одного боку забезпечує самозайнятність його членів та створює додаткові робочі місця для сільського населення, а з іншого – раціональне використання природних ресурсів та дбання про навколишнє середовище членами кооперативу, які виступають не тільки сільськогосподарськими виробниками, але й сільськими мешканцями, які живуть і працюють в селі.

Світовий досвід свідчить, що саме через сільськогосподарські кооперативи фермери реалізують переважну частину виробленої сільськогосподарської продукції. У Франції, наприклад, через кооперативи фермери продають до 70% зерна. В розвинених країнах таких як Франція та Німеччина сільськогосподарська кооперація представлена у вигляді кооперативних союзів. Наприклад, у французьке об'єднання SICA-Atlantique входять 70 збутових кооперативів, створених 58 тис. фермерських господарств, через яке фермери реалізують близько 20% усього зерна Франції [5]. В Німеччині найпотужнішою сучасною сільськогосподарською структурою є Німецька федерація Райфайзен, до складу якої входять три німецькі асоціації, що представляють інтереси сільськогосподарських кооперативів: Німецький Союз Райфайзен; Федерація німецького народного банку та Райфайзенбанк; Центральна федерація об'єднаної комерційної групи. Сільськогосподарські кооперативи ефективно працюють та розвиваються по всій території Німеччини, яка поділяється на 16 земель і в кожній землі представлений сільськогосподарський кооператив (табл.1).

Таблиця 1. Представленість сільськогосподарських кооперативів в Німеччині

№ п/п	Назва кооперативу	Місто
1	Німецька асоціація Райфайзен (DRV)	Бонн
2	Німецька асоціація Райфайзен (DRV)	Берлін
3	Центральний товарний кооператив Райфайзен Реін-Маїн	Кельн
4	WGZ-Банк	Дюсельдорф
5	Винодільний кооператив Мозельленд	Бернкастель-Кус
6	R+V Страхування	Візбаден
7	Агравіс Райфайзен АГ; Реїнська-Вестфалія кооперативна асоціація	Мюнстер
8	Кооперативна асоціація; Агравіс Райфайзен АГ	Ганновер
9	Кооперативна асоціація Везер-Емс	Ольденбург
10	Німецький центр товару Райфайзен	Франкфурт
11	Куресен-Тюрінген центр товару Райфайзен	Кассель
12	Кооперативна асоціація	Ной-Ізенбург
13	Німецький центральний кооперативний союз Райфайзен Шульце-Деліч	Хемніц
14	Райфайзен ЦГ (ZG)	Карлсрує
15	Баден-Вюртемберг кооперативна асоціація Райфайзен Шульце-Деліч	Штургарт
16	Комбикормовий завод Райфайзен	Вюрцбург
17	Сільськогосподарський кооператив Баєрн Райфайзен Шульце-Деліч; БайВа	Мюнхен

*Джерело: Складено автором за даними: [6]

Одним з найпотужніших сучасних німецьких кооперативів є Центральний товарний кооператив (ЦТК) Райфайзен Реін-Маїн (Reiffeisen Waren -Zentrale Rein-Main (RWZ), який об'єднує первісні кооперативи, що представлені в 200 місцях земель Німеччини тобто по всій країні. ЦТК "Райфайзен" не тільки об'єднує та обслуговує німецьких фермерів та виноробів, а й створює додаткові робочі місця для сільських мешканців (табл. 2).

До основних видів діяльності ЦТК Райфайзен Реін-Маїн можна віднести: переробка зернових та виробниц-

тво кормів для годування тварин; спільне використання та обслуговування сільськогосподарської техніки; організація збору, прийому, очистки та зберігання зерна; організація збору, постачання, зберігання та переробки картоплі, постачання палива, біомаси, біодизелю, газу, змащувальних матеріалів та олій, вуглю (табл. 2). Основні показники діяльності ЦТК Райфайзен Реін-Маїн представлені в таблиці 2.

**Таблиця 2. Основні економічні показники господарської діяльності
Центрального товарного кооперативу Райфайзен Реїн-Маїн в мільйонах євро**

№ п/п	Показники	2010	2011
1	Оборот	1909,7	2299
2	Інвестиції та основний капітал	31,1	28
3	Валовий дохід	212,3	235,8
4	Чистий дохід	8,5	8,1
5	Сума балансу:	524,8	513,0
	основний (інвестиційний) капітал	193,1	206,6
	оборотний капітал в тому числі:	330,5	305,6
	власний капітал	94,4	102,6
	запозичений капітал	378,1	346,6
6	Співробітники	2594	2689
7	Члени кооперативу	161	155

*Джерело: Складено автором за даними: [6]

Аналіз фінансових показників ЦТК Райфайзен Реїн-Маїн дозволяє стверджувати, що оборот кооперативу дуже значний, оскільки в кількісному виразі у 2011 році склав 5,83 млн. тонн, що на 7,5% більше ніж у попередньому 2010 році та у грошовому виразі у 2011 склав 2229,12 млн. євро, що на 20,4% більше ніж у попередньому 2010 році. Валовий дохід кооперативу є основною статтею, що впливає на збільшення обороту, який у 2011 році виріс до 235,8 млн. євро, тобто збільшився на 23,6 млн. євро у порівнянні з 2010 роком. Дохід кооперативу склав у 2011 році 8,5 млн. євро, що трохи нижче за попередній 2010 рік. У зв'язку із розширенням господарської діяльності, яка направлена на підвищення конкурентоспроможності фермерів, збільшуються і витрати кооперативу, які у 2011 році склали 117,8 млн. євро, що на 6,4 млн. євро більше у порівнянні з 2010 роком.

Отже, аналіз досвіду розвитку сільськогосподарської кооперації в Німеччині дозволяє стверджувати, що сільськогосподарський кооператив є ефективною, соціально-економічною формою господарювання в аграрному секторі економіки в умовах глобалізації, оскільки з одного боку надаючи необхідні послуги господарствам-членам сприяє їх конкурентоспроможності та ефективного господарюванню, а з іншого – забезпечує зайнятість сільського населення, самозайнятість фермерів при збереженні їх господарської самостійності у співпраці з кооперативом.

В Україні згідно закону України "Про сільськогосподарську кооперацію" сільськогосподарська кооперація представлена у вигляді виробничих та обслуговуючих кооперативів. На відміну від виробничого, обслуговуючий кооператив не займається виробництвом сільськогосподарської продукції, а тільки надає послуги своїм членам. Порівнюючи українські сільськогосподарські кооперативи з німецькими на сучасному етапі розвитку сільського господарства, можна зробити висновок, що сільськогосподарська кооперація в Україні тільки починає розвиватись, оскільки за німецькою класифікацією в Україні представлені переважно первісні кооперативи з кількома видами діяльності. Найбільш представленими видами діяльності в українських обслуговуючих кооперативах є машинна кооперація – спільне використання

сільськогосподарської техніки та збут сільськогосподарської продукції. Однак, окремі українські сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи не тільки розширюють свої види діяльності, а навіть приймають участь в міжнародних програмах, перемагають та залучають грантові кошти на розвиток кооперативу у сфері обслуговування господарств-членів з метою підвищення конкурентоспроможності фермерів. Одним з таких кооперативів є Сільськогосподарський обслуговуючий кооператив (СОК) "Західний", який створено 2 квітня 1999 року в с. Обарів Рівненського району Рівненської області на базі реорганізованої Асоціації фермерських господарств "Фермер" в кількості 15 фермерських господарств. Кооператив працює на засадах добровільного членства та об'єднання вступних та майнових пайових внесків для обслуговування переважно членів кооперативу. Метою діяльності СОК "Західний" є поліпшення умов виробничої діяльності фермерів та підвищення їх економічної ефективності господарювання через забезпечення членів кооперативу та інших сільськогосподарських виробників високоякісними збалансованими комбікормами для всіх видів продуктивних тварин. Крім цього, пріоритетним напрямком діяльності кооперативу є надання інформаційно-консультаційних послуг по впровадженню нових ефективних технологій годівлі та утримання тварин.

Станом на 1 січня 2012 року в кооперативі нараховується 215 членів, в тому числі 121 асоційований член.

Село Городок, де в даний час базується кооператив, знаходиться в західній частині Рівненської області, на відстані 10 кілометрів від обласного центру. Найближча залізнична станція, з окремими під'їзними коліями від бази знаходиться на відстані одного кілометра.

В 1998 році СОК "Західний" виграв тендер і розпочав співпрацю з США за міжурядовою програмою "Допомога фермерам"(USAID – VOCA) за якою одержав технічну допомогу обладнанням для виробництва комбікормів. Крім цього в кооперативі було проведено тренінги та навчання спеціалістів за 5-річною навчальною програмою з залучення волонтерів з США. Співпраця за цим проектом продовжувалась 5 років і завершилась у 2004 році.

Таблиця 3 Склад членів та пайовий капітал сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу "Західний"

№ п/п		Всього	Фізичні особи	Юридичні особи
1	Чисельність членів	110	82	28
2	Чисельність асоційованих членів	131	109	22
3	Пайові внески	75600	0	75600
4	Додаткові внески	120707		120707

*Джерело: Складено автором самостійно

Основні напрями діяльності кооперативу:

- виробництво комбікормів;
- очистка, зберігання та реалізація зерна.

Таблиця 4 Основні види діяльності сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу "Західний"

Види діяльності	Напрями діяльності	Частка, %
Переробка зернових та виробництво кормів для годування тварин	Продаж комбікормів та змішування окремих компонентів	90
Зберігання та реалізація зерна	Надання послуг по очистці, зберіганню та реалізації зернових та зернобобових культур	10

Джерело: Складено автором самостійно

СОК "Західний" приймає на переробку переважно фуражне зерно від своїх членів та інших клієнтів згідно укладених договорів про переробку продукції. Кооператив виготовляє комбікорми з власного зерна клієнта домішуючи необхідні інгредієнти, або повністю з усіх

складників придбаних в кооперативі. Ціни на послуги з переробки та вартість готових комбікормів представлені в таблиці 2.16. За бажанням клієнта комбікорми можуть бути розсіпні або гранульовані.

Таблиця 5. Послуги з переробки та вартість готових комбікормів Сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу "Західний"

№	Марка	Вид тварин та птиці	Ціна за 1 тону з ПДВ, грн			БМВД 25% грн/кг
			повна	переробки	зерно*, кг	
1	ККБ-1	Бройлери віком 1-30 днів	3 660			
2	ККБ-2	Бройлери віком від 30 днів	3 300			
3	КСП-1	Поросята вагою від 5 до 10кг	4 440	2 100	650	
4	КСП-2	Поросята вагою від 10 до 20кг	3 450	1 470	700	
5	КСГ-1	Поросята вагою від 20 до 50 кг.	2 880	1 110	730	4,44
6	КСФ-1	Свині на відгодівлі від 50кг	2 400	870	840	3,48
7	КСС-1	Свиноматки поросні 1-го періоду	2 760			
8	КСС-2	Свиноматки поросні 2-го періоду і підсисні	2 940			
9	КВТ-1	Телята віком 20-60 днів	4 200	1 860	700	4,86
10	КВТ-2	Телята віком 60-180 днів	2 880	1 290	720	4,62
11	КВК-1	Дійні корови	1 920	720**	720	2,88
12	КВС-1	Сухостійні корови	1 860	640**	800	2,40
13	КВВ-1	Для відгодівлі ВРХ	2 040	664**	750	2,64

*Джерело: Складено автором за даними кооперативу СОК "Західний"

Процес виробництва гранул і комбікормів на СОК "Західний" передбачає термальну обробку (з температурою вищою за 65°C), яка вбиває велику кількість шкідливих мікробів, в тому числі і сальмонелу. Всі БМВД (білково-мінеральні-вітамінні добавки) призначені для змішування з перемеленими зерновими сумішами в пропорції 1:3. Комбікорми збалансовані по сирому протеїну, обмін-

ній енергії, вітамінах та мінералах, не містять гормонів та стимуляторів росту. За бажанням замовника кооператив може комбікорми виготовляти з власного зерна замовника з доплатою за переробку, або обмінюватися на зерно пропорційно до середньоринкових цін.

Основні показники діяльності СОК "Західний" представлено в таблиці 6.

Таблиця 6. Основні економічні показники господарської діяльності Сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу "Західний"

Показники	Фактично		План 2012 р.
	2010 р.	2011 р.	
Середньорічна чисельність працівників, чол.	2	3	5
В тому числі зайнятих в господарській діяльності	1	1	3
Основні виробничі засоби, тис. грн.	115	142,5	290
В тому числі основного (господарського) призначення	102	134,2	273
Оборотні засоби, тис. грн.	11,5	18,2	46,0
Валова продукція (тис. грн.)	204,1	232,8	320,0
Валовий дохід, тис. грн.	215,5	241,8	350,0
Річний фонд оплати праці, тис. грн.	24,4	38,1	60,0
Середньорічна оплата праці одного працівника, грн.	12,2	12,7	12,0
Балансовий прибуток, тис. грн.	15,6	22,8	45,0
Рівень рентабельності, %	7,2	9,3	12,8

*Джерело: Складено автором за даними кооперативу СОК "Західний"

Аналіз фінансових показників СОК "Західний" дозволяє стверджувати, що:

1. Кооператив нарощує обсяги виробництва, балансовий прибуток і рівень рентабельності, тобто розширюється.

2. Збільшення виробництва продукції здійснюється за рахунок збільшення виробничих потужностей, які в 2012 році зросли більш як в 2 рази в порівнянні з 2011 роком. Віддача від основних виробничих потужностей зменшилася: якщо в 2011 році була 1,73 гривні з 1

гривні засобів (232,8/134,2), то в 2012 році скоротилася до 1,17 гривні (320/273).

3. На підприємстві збільшується кількість робітників, в 2012 році втричі зросла кількість робітників зайнятих в господарській діяльності. Продуктивність праці на підприємстві знизилася більш ніж вдвічі, оскільки рентабельність виробництва зросла лише на 37,6% (12,8/9,3*100% – 100%).

4. Зростання загальної кількості працівників на підприємстві є важливим показником соціальної складової

діяльності кооперативу, оскільки кооператив забезпечує зайнятість сільського населення.

5. Рентабельність продажу хоча і зростає із року в рік проте знаходиться поки що на досить низькому рівні.

Висновки. Аналіз зарубіжного досвіду аграрного сектору дав підстави визначити, що посилення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції в умовах глобалізації можливе на засадах розвитку сільськогосподарської кооперації, такої форми господарювання в системі аграрних відносин, яка збалансовано поєднує економічну, соціальну та екологічну складові. Зокрема, доведено, що раціональне господарювання забезпечують лише ті форми господарювання, які враховують соціально-економічну та геофізичну специфіку сільського господарства, особливості сільськогосподарської праці та методів господарювання. Найбільш поширеними серед таких форм є фермерські та селянські господарства, які об'єднуються у сільськогосподарські кооперативи.

Список використаних джерел

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії: Навч. посіб. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2008 – 263 с. – (Вища освіта XXI століття).
2. Гражевська Н.І. Економічні системи епохи глобальних змін: Монографія – К.: Знання, 2008. – 431 с.
3. Новичкова Н. Закономерности глобализации мирового сельского хозяйства и ее проявление в сельском хозяйстве России: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.01 / Новичкова Наталья Александровна. – М., 2004. – 195 с.
4. Піменова О.В. Малі форми господарювання як чинник конкурентоспроможності АПК. / О.В. Піменова // Наукові праці Національного університету харчових технологій. – № 39. – 2011. – С. 83-87 (0,4 д.а.).

Е. Піменова, асист.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННАЯ КООПЕРАЦИЯ КАК ФАКТОР ОБЕСПЕЧЕНИЯ КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ В АГРАРНОМ СЕКТОРЕ ЭКОНОМИКИ В УСЛОВИЯХ ГЛОБАЛИЗАЦИИ

Исследована сельскохозяйственная кооперация как фактор обеспечения конкурентоспособности в аграрном секторе экономики Украины в условиях глобализации. Проанализирован опыт развитых стран развития сельскохозяйственной обслуживающей кооперации. Обоснована важность развития сельскохозяйственных кооперативов в Украине.

Ключевые слова: аграрный сектор, социо-экологоэкономические формы хозяйствования, сельскохозяйственная кооперация, конкурентоспособность, фермерство.

O. Pimenova, Assistant of Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

AGRICULTURAL COOPERATION AS A FACTOR OF COMPETITIVENESS IN AGRARIAN SECTOR UNDER GLOBALIZATION

Agricultural cooperation as a factor of providing of competitiveness in agrarian sector of Ukraine under globalization is studied. Experience of developed countries of development agricultural serve cooperation is analyzed. An importance of development of agricultural cooperatives in Ukraine is confirmed.

Key words: agrarian sector, socio-ecologoeconomic forms of economy, agricultural cooperation, competitiveness, farming.

УДК 331.101.6
JEL J53

Т. Костенко, асп.
КНУ імені Тараса Шевченка, Київ

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРЕИМУЩЕСТВ СИСТЕМЫ КАЙДЗЕН ДЛЯ ПОВЫШЕНИЯ ПРОИЗВОДИТЕЛЬНОСТИ ТРУДА

Раскрыто сущность системы кайдзен, ее основные элементы и возможности использования в повышении производительности труда. Проанализирована специфика внедрения кайдзен в Японии, США и Европе, а также в Украине и России. Дана сравнительная характеристика традиционного и кайдзен-менеджмента.

Ключевые слова: кайдзен, традиционный менеджмент, производительность труда, оптимизация производства.

Постановка проблемы. В современных условиях ведения бизнеса будущее компаний, желающих занять лидирующие позиции в сложной конкурентной среде, зависит от активного стремления к долгосрочному развитию, повышению производительности труда, эффективному управлению инновациями, достижению слаженных и профессиональных действий каждого работника предприятия.

5. Молдаван Л. Аграрний сектор: час принципово змінити орієнтири розвитку. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://dt.ua/articles/60696>.

6. Сайт Центрального товарного кооперативу Райфайзен Реін-Маїн. [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.rwz.de/>

7. Закон "Про сільськогосподарську кооперацію". [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=469%2F97-%E2%F0>

8. Піменова О. В. Сільськогосподарська обслуговуюча кооперація як чинник конкурентного господарювання малих і середніх господарств в Україні / О.В. Піменова // Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка: Економіка. – №148. – 2013. – С. 58-61.

9. Булат М. А. Державна підтримка в системі регулювання сільськогосподарства: автореф. дис. ... к.е.н.: 08.00.03 / Булат Марія Андріївна; Нац. наук. центр "Ін-т аграр. економіки" УААН. – Київ, 2010. – 19 с.

10. Геєць В. М. Суспільство, держава, економіка: феноменологія взаємодії та розвитку / В. М. Геєць; НАН України; Ін-т екон. та прогнозув. НАН України. – К., 2009. – 864 с.

11. Ковальски А. Польський агробізнес в період глобалізації та європейської інтеграції / А. Ковальски // Економіка АПК. – 2010. – № 11. – С. 167-178.

12. Лопатинський Ю. М. Вплив глобалізаційних процесів на розвиток вітчизняного аграрного сектора. [Електронний ресурс] / Ю. М. Лопатинський // Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича, Чернівці. – Електронні дані. – Режим доступу: http://zbirnik.bukuniver.edu.ua/ed_work/n_5/4.pdf

13. Новичкова Н. Закономерности глобализации мирового сельского хозяйства и ее проявление в сельском хозяйстве России: диссертация ... кандидата экономических наук: 08.00.01 / Новичкова Наталья Александровна; Российский государственный социальный университет. – М., 2004. – 195 с.

14. Савицька С. О. Транснаціоналізаційні фактори інтеграції України у світове господарство: автореф. дис. ... к.е.н.: 08.00.01 / Савицька Світлана Олександрівна; Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. – Київ, 2010. – 18 с.

Надійшла до редакції 15.09.13